

FIDEL CASTRO PRETÉN DESMARCAR-SE DE LA POLÍTICA DE L'URSS

La 'castroika' no rima amb la 'perestroika'

Fidel Castro, un dels principals aliats de la Unió Soviètica, es nega a acceptar els dictats oberturistes de Moscou, però tot fa pensar que la dependència econòmica d'aquell país i la necessitat de no quedar fora de les noves relacions internacionals exigeix el canvi d'actitud dels mandataris cubans.

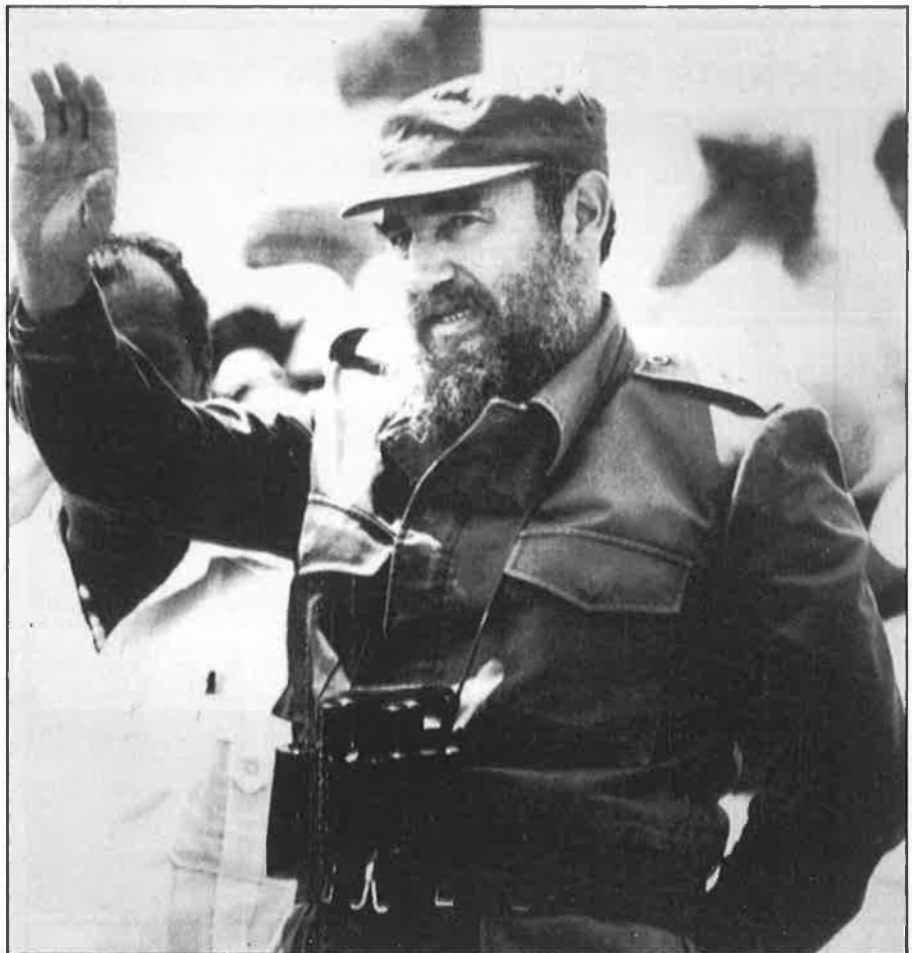
Antoni Reig

Vivim temps de confusió», va proclamar el líder cubà Fidel Castro en un discurs de gran ressò internacional pronunciat el passat dia 1 de gener amb motiu del trenta aniversari del triomf de la revolució. I per esvair la seva confusió va aferrar-se al dogma, a la certesa de qui creu tenir la veritat a les seves mans. La formulació concreta va ser, «marxisme-leninisme o mort», en substitució de l'habitual i llegendari «pàtria o mort».

En el discurs va quedar ben clar que Castro rebutja la *perestroika* que impulsa el líder soviètic Mikhaïl Gorbaxov i que està transformant no sols la Unió Soviètica sinó el conjunt de les relacions internacionals. Això, per al vell líder cubà es confusionari i cal fer-hi front amb fermesa i resolució. Ja el 26 de juliol del 1988, en l'aniversari de la presa del quarter Moncada, va qualificar la *perestroika*, sense anomenar-la, de «completa escombraria» tot assegurant que «Cuba mai adoptarà mètodes, ni estils, ni filosofies, ni idiosincràsies del capitalisme». Castro afegia com a justificació: «No oblidem mai on estem situats, i no és al Mar Negre sinó al Mar Carib. No a 90 milles d'Odessa sinó a 90 milles de Miami». Quedava clara la barreja de raons geoestratègiques i ideològiques en el pensament del líder cubà.

Dependència de l'URSS

Però li agradi o no li agradi, a Castro, el seu país, Cuba, depèn econòmi-

Fidel Castro, contra la «perestroika».

cament de l'URSS, que li finança la seva malmesa economia amb uns 5.000 milions de dòlars anuals. I li agradi o no li agradi, a Castro, el curs dels esdeveniments mundials està profundament marcat en els últims anys per la progressiva entesa EUA-URSS, producte de la *perestroika*, que entre d'altres conseqüències ha comportat la firma el passat desembre d'un acord pel qual en el terme de dos anys i mig s'hauran de retirar d'Angola els 50.000 soldats cubans allí estacionats, fet que posarà fi a l'aventura bèl·lica exterior més important de la revolució cubana.

Tot i donar una imatge de tancament, de no evolucionar amb els temps que corren, d'aferrar-se a velles orto-

dòxies, el líder cubà practica una tímida política d'obertura vers el poderós enemic del nord, els Estats Units. I també vers la resta del continent, assistint a les preses de possessió dels presidents sud-americans com la de l'Equador o la del de Mèxic, i interessant-se per un possible retorn als mecanismes de cooperació continental, és a dir, l'OEA (Organització d'Estats Americans).

Pensant en els EUA han procedit a alliberar un seguit de presos polítics i concedir-los permís per marxar cap el veí del nord, ha firmat un acord que, quan s'apliqui, permetrà marxar als EUA milers de cubans que ho desitgin, ha millorat una mica les seves relacions

Hivern

NOVETATS en LLIBRES

edicions 62 s/a	 Editorial Laia
EL VENDAVAL Pere Gimferrer Poètica, 14. 72 pàgines «Cal subratllar l'energia i la intel·ligència que Gimferrer ha dedicat al problema d'escriure una poesia autènticament contemporània en català».	L'AMANT SENSE DOMICILI FIX Cario Fruttero i Franco Lucentini Col·lecció El Mirall i El Temps. Un dels millors exemples de suspens i d'intriga de qualitat.
Edicions BROMERA	EDITORIAL EMPÚRIES
EL DIABLE DE LA BOTELLA L'ILLA DE LES VEUS Robert L. Stevenson Col·lecció A la Lluna de València, 7.	MATILDA Roald Dahl Traducció de Ramon Barnils Col·lecció l'odissea, 40 Una petita obra mestra: l'última novel·la de Roald Dahl, amb divertidíssimes il·lustracions de Quentin Blake.
 GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.	La Galera LA GALERA, S. A., EDITORIAL
EL NOU PINOTXO Christine Nöstlinger Col·lecció Gregal Llibres. El nou Pinotxo, adaptat al món i als comportaments d'avui, recrea el famós personatge, que ja ha fet cent anys. Il·lustrat a tot color per Nikolaus Heidelbach	LES ALES ROGES Miquel Rayó i Ferrer Col·lecció Els Grumets de la Galera. Premi Josep-M. Folch i Torres, 1987. Presentació: Xavier Pastor, president de Greenpeace, Espanya. Il·lustracions d'Ismael Balanyà.
 EDITORIAL TRES I QUATRE	 curial
ELS PAÏSOS CATALANS I ESPANYA: SER O NO SER Josep Soler Vicens La Unitat. 132 Premi Joan Fuster 'ex-aequo', 1988.	LÍRICA Cerverí de Girona A cura de Joan Coromines Autors Catalans Antics, 5 i 6
 Edicions Proa	 ECLIPS
RETRAT D'UN ASSASSÍ Emili Teixidor A tot vent 264 208 pàgs. 1.400 ptes.	VALÈNCIA, VALÈNCIA! Ramon Macià Narrativa. 2. 186 pàgs. La novel·la dels colonitzadors de les terres valencianes de fa 750 anys, i dels actuals descendents.

amb l'església catòlica... Són signes de bona voluntat dirigits cap a Washington amb l'esperança que el nou president, George Bush, decideixi afloixar la corda que els EUA tenen posada al coll del règim castrista.

Problemes econòmics

Perquè, si bé la revolució cubana ha desenvolupat un sistema sanitari i un sistema educatiu per a tothom, que ja voldrien la pràctica totalitat d'estats sud-americans i centramericans, no se n'ha sortit econòmicament. L'illa continua depenent del cultiu d'un sol producte agrari, el sucre, després d'haver fracassat els esforços diversificadors. La greu situació econòmica és admesa públicament pel mateix Castro. El país pateix restriccions en el subministrament de llet, gasolina i roba, el poder adquisitiu dels salaris ha baixat el 7,4 per cent, han estat suprimides les pagues extres, ha crescut el deute extern amb el món occidental fins als 6.000 milions de dòlars, i organismes oficials reconeixen l'existència d'una corrupció molt estesa en els ministeris, municipis i altres organismes estatals.

Ara bé, en el context sud-americà i centramericà la situació de Cuba no és de les pitjors ni de bon tros. Fet que no deixa de ser un trist consol per a aquells que havien depositat totes les seves esperances en la revolució triomfant ara fa trenta anys. Ara, el règim apareix anquilosat, depenent com sempre de la figura carismàtica del seu líder, que busca constantment els seus punts de referència en les gestes de trenta anys enrere i que demana auto-crítica però empresona els que el critiquen.

Ja els anys seixanta Castro va criticar la política de coexistència pacífica del seu aliat soviètic perquè ell donava suport a les guerrilles que proliferaven arreu del continent americà. Moscou va arribar a amenaçar-lo de tallar-li l'ajuda econòmica. Ara, la situació pot semblar similar, però les circumstàncies són molt diferents. El temps no passa debades i qui no s'adapta als nous temps corre el perill de quedar-se al marge de la història per falta de comprensió del que cal fer i cap a on cal anar.

I l'hora actual en les relacions internacionals ve marcada pel pragmatisme, per la distensió, per la col·laboració creixent que deixa de banda vells dogmatismes i actituds crispades i d'enfrontament polític i ideològic. Aquesta és la línia de la *perestroika* amb la qual no sintonitza la *castroika* o política de Castro. □